

ZWIĄZEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

00-340 Warszawa, ul. Oboźna 1, tel./fax 0-22 827-53-29, centrala 0-22 826-52-91
www.zosprp.pl, e-mail: zg@zosprp.pl, NIP 526-025-14-11, REGON: 007024050

PZG/1318/2020

Warszawa, dnia 22 grudnia 2020 r.

Szanowny Pan
Mariusz Kamiński
Minister Spraw
Wewnętrznych i Administracji
ul. Stefana Batorego 5,
02-591 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

Działając w imieniu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie, w nawiązaniu do treści art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tj. z dnia 14 października 2019 r. Dz.U. z 2019 r. poz. 2137), pozwalam sobie zwrócić się do Pana Ministra o podjęcie czynności nadzorczych związanych z niefortunną treścią uchwały Nr 054/g218/I/20 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 23 stycznia 2020 r., która spowodowała wrzenie w środowisku strażaków OSP, obawy władz samorządów terytorialnych szczebla gminnego co do możliwości zatrudniania przez nie kierowców-konserwatorów w OSP.

Stan taki grozi ryzykiem obniżenia gotowości bojowej jednostek OSP, a w konsekwencji może prowadzić do obniżenia bezpieczeństwa kraju na niwie ochrony przeciwpożarowej.

Zdaniem ZOSP RP jednostki samorządowe szczebla gminnego mają prawo do zatrudniania, na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, kierowców (kierowców-konserwatorów) OSP, a koszty z tym związane stanowią koszty zapewnienia gotowości bojowej tych OSP w rozumieniu art. 32 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Opis sytuacji

W powyżej powołanej uchwale, która została podjęta w związku z zastrzeżeniami Wójta Gminy Czarna Dąbrówka do wniosku zawartego w pkt 2 wystąpienia pokontrolnego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku Nr WK/0804/13/17/K/1/2019 z dnia 11 grudnia 2019 r., Kolegium Regionalnej

Izby Obrachunkowej w Gdańsku stwierdziło, że przedstawiona przez Wójta Gminy Czarna Dąbrówka argumentacja jest błędna, ponieważ ww. organ bez istnienia podstawy prawnej zawierał umowy cywilnoprawne dotyczące wykonywania obowiązków kierowcy i konserwatora sprzętu oraz samochodu pożarniczego z członkami Ochotniczej Straży Pożarnej.

Kolegium stwierdziło w uchwale m.in.:

„Stosownie do przepisu art. 29 pkt 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej koszty funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej pokrywane są m. in. z budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Zasada ta znajduje swoje rozwinięcie w przepisach art. 32 tejże ustawy. W myśl przepisu art. 32 ust. 2 i 3 ustawy o ochronie przeciwpożarowej na gminie ciąży obowiązek poniesienia następującego rodzaju kosztów: wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej ochotniczej straży pożarnej (z zastrzeżeniem art. 35 ust. 1 ww. ustawy, dotyczącego szkoleń członków OSP). Ponadto gmina ma obowiązek bezpłatnego umundurowania i ubezpieczenia jej członków oraz ponoszenia kosztów okresowych badań lekarskich. Z kolei przepis art. 32 ust. 3b omawianej ustawy uprawnia jednostki samorządu terytorialnego (gminę, powiat, województwo) do przekazywania ochotniczym strażom pożarnym środków pieniężnych w formie dotacji.

Z treści art. 32 ust. 3a ww. ustawy wynika, że wójt może zatrudnić komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej. Na stanowisku komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej może być także zatrudniony komendant gminny związku ochotniczych straży pożarnych. Wójt koordynując funkcjonowanie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze gminy może to zadanie realizować przy pomocy komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej, jeżeli został on zatrudniony przez wójta, albo przy pomocy komendanta gminnego związku ochotniczych straży pożarnych.

Zatem w świetle w/w przepisu jedynie z powyższymi osobami może zostać nawiązany stosunek pracy i jest możliwość finansowania środkami budżetowymi ich wynagrodzeń. Brak jest możliwości finansowania środkami budżetowymi wynagrodzeń dla członków gminnych OSP.

Stan faktyczny potwierdził, że zainteresowani (osoby, z którymi podpisano umowy zlecenia) są członkami OSP i wykonywanie przez nich czynności konserwacji i prowadzenia w czasie akcji wozu strażackiego stanowiło ich obowiązek wynikający z członkostwa w OSP.

Kolegium podziela stanowisko Sądu Okręgowego w Bydgoszczy wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 kwietnia 2014 r. wydanego w sprawie prowadzonej pod sygn. akt VI U 405/13, w którym Sąd stwierdził, że brak jest podstaw faktycznych i prawnych do zawarcia pomiędzy Urzędem Gminy a zainteresowanym umowy zlecenia dotyczącej konserwacji i prowadzenia wozu strażackiego i w konsekwencji do uznania, że na tej podstawie powstał tytuł do obowiązkowego ubezpieczenia w rozumieniu przepisu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300

z późn. zm.).

Ponadto Kolegium tut. Izby zwraca uwagę, że ugruntowane jest stanowisko w orzecznictwie sądowo-administracyjnym, zgodnie z którym w prawie administracyjnym nie obowiązuje zasada „to, co nie jest zabronione, jest dozwolone”, wręcz przeciwnie, zasadą prawa administracyjnego jest działanie ściśle na podstawie i w granicach prawa - zasada legalizmu (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 listopada 2007 r. sygn. akt I OSK 50/07, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 17 czerwca 2014 r. sygn. akt II SAB/Po 29/14, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 września 2014 r. sygn. akt OSK 1270/14, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 2 października 2014 r. sygn. akt II SA/Kr 1125/14).

W ustalonym stanie faktycznym i prawnym sprawy - w ocenie Kolegium Izby - Wójt Gminy Czarna Dąbrówka nie był zatem uprawniony do zawierania z członkami Ochotniczej Straży Pożarnej umów zleceń, których przedmiotem było wykonywanie obowiązków kierowcy i konserwatora sprzętu oraz samochodu pożarniczego.”

Nie byłoby większego problemu, gdyby ta jednostkowa uchwała Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej, odmienna od dotychczas stosowanej interpretacji prawnej przez Regionalne Izby Obrachunkowe, pozostała szerzej nieznaną. Jednak z chwilą jej rozpowszechnienia, pod koniec roku budżetowego samorządów terytorialnych, przez opiniotwórczy portal internetowy *Serwis Samorządowy PAP*, stała się powszechnie znana wśród pracowników gmin oraz członków OSP.

Poniżej podaję adres internetowy, pod którym informacja została opublikowana:

<https://samorząd.pap.pl/kategoria/aktualnosci/rio-nie-ma-mozliwosci-finansowania-srodkami-budżetowymi-gminy-wynagrodzen-dla>

Z chwilą publikacji, władze gmin obawiając się zajęcia podobnego stanowiska jak w uchwale Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku przez wszystkie RIO, zaczęły się wycofywać z praktyki zatrudniania kierowców-konserwatorów w OSP (czy to w ramach stosunku pracy czy też na podstawie umów zlecenia), przyjmując nowe podejście jako obowiązujące od początku roku budżetowego 2021.

Tym samym prowadzić to będzie do obniżenia stopnia gotowości bojowej wielu OSP. Najtrudniejszą sprawą w OSP jest zapewnienie obsady stanowiska kierowcy pojazdu pożarniczego. Osób z odpowiednimi uprawnieniami jest stosunkowo mało. Zawarcie z nimi, przez gminy, stosownych umów zapewnia lepszą pieczę nad sprzętem przeciwpożarowym oraz zwiększa łatwość obsady stanowiska kierowcy w trakcie akcji ratowniczej. W przypadku pozostałych członków OSP, z uwagi na ich liczebność, nie stanowi problemu szybkie stawiennictwo w czasie alarmu i obsadzenie pozostałych stanowisk.

Stanowisko prawne reprezentowane przez ZOSP RP

ZOSP RP stoi na stanowisku, że zatrudnienie kierowcy (kierowcy-konserwatora) w OSP, bądź też nie, zależy od indywidualnie wypracowanej praktyki oraz od potrzeb istniejących w danej OSP oraz w gminie. Nie ma tu szczegółowych ustawowych uregulowań. Nie ma przeszkód prawnych, aby gmina bądź OSP mogła zatrudnić np. na podstawie umowy zlecenia lub umowy o pracę takie osoby w celu zapewnienia właściwej gotowości bojowej jednostki zgodnie z realizacją celów statutowych. Jest także praktyka, że kierowcy (kierowcy-konserwatorzy) w OSP nie są zatrudniani. Jest także praktyka (głównie w OSP często wyjeżdżających do akcji ratowniczych), że obok kierowców „zatrudnionych przez gminę” są „niezatrudnieni”. Funkcje kierowcy mogą pełnić różni członkowie OSP, niezależnie od umów zawieranych między gminą a konkretnym członkiem OSP, który zostanie wyznaczony do pełnienia funkcji kierowcy (kierowcy-konserwatora).

Gminy często zawierają umowy cywilno-prawne z członkiem OSP o sprawowanie funkcji kierowcy (kierowcy-konserwatora). Gminy przyjmują takie rozwiązanie po to by zapewnić stałe obsadzenie funkcji kierowcy w OSP, co wiąże się ze stałym zapewnieniem gotowości bojowej jednostki.

Art. 29 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tj. z dnia 15 maja 2020 r. Dz.U. z 2020 r. poz. 961 z póź. zm.) wprowadza generalną zasadę, iż koszty funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej pokrywane są z:

- 1) budżetu państwa,
- 2) budżetów jednostek samorządu terytorialnego,
- 3) dochodów instytucji ubezpieczeniowych, ubezpieczających osoby prawne i fizyczne,
- 4) środków własnych podmiotów, o których mowa w art. 17, które uzyskały zgodę ministra właściwego do spraw wewnętrznych na utworzenie jednostki ochrony przeciwpożarowej.

Przy tym przepis ten nie wskazuje na ograniczenia w zakresie finansowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, byleby pokrywane koszty związane były z funkcjonowaniem jednostki ochrony przeciwpożarowej. Kolejne przepisy rozdziału 6 ustawy o ochronie przeciwpożarowej - „Świadczenia finansowe i rzeczowe” mają charakter doprecyzowujący ogólną zasadę określoną w art. 29.

Z punktu widzenia ochotniczych straży pożarnych najistotniejsze jest finansowanie ich działalności przez jednostki samorządu terytorialnego, ponieważ podmioty te w największym zakresie brać będą udział w finansowaniu działalności OSP. W szczególności dotyczy to gminy, na terenie której dana OSP ma swoją siedzibę.

Zapisy art. 32 ust. 2-3 ustawy o ochronie przeciwpożarowej stanowiące, iż koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i **zapewnienia gotowości bojowej** OSP, bezpłatnego umundurowania członków OSP, ubezpieczenia w insty-

tucji ubezpieczeniowej członków ochotniczej straży pożarnej i młodzieżowej drużyny pożarniczej (przy czym ubezpieczenie może być imienne lub zbiorowe nieimienne), koszty okresowych badań lekarskich, o których mowa w art. 28 ust. 6 ponosi gmina. Ponoszenie powyższych kosztów powinno być realizowane bezpośrednio, a nie w formie dotacji. Potwierdza to teza uchwały Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie z 14 sierpnia 2007 r. 121/K/2007 stanowiąca, iż koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej ochotniczej straży pożarnej ponosi gmina, zatem wydatki te powinny być realizowane bezpośrednio z budżetu gminy, nie zaś w formie dotacji. Identyczne stanowisko w tej sprawie zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 4 października 2018 r., sygn. akt I SA/OI 396/18.

Zapisy zawarte w przepisie przytoczonym powyżej są przykładowe i nie wyczerpują całego zakresu finansowania OSP, ponieważ muszą być powiązane z brzmieniem art. 29 ustawy. Ponadto wskazują na bezwzględne obowiązki jednostek samorządu terytorialnego w zakresie finansowania OSP. Zostały zaś enumeratywnie wymienione przez ustawodawcę niektóre z nich by zwrócić uwagę na ich ważkość, a ponadto odróżnić od części kosztów, które w przypadku OSP ponosi budżet państwa - udział w kosztach utrzymania OSP będących w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym, koszty szkoleń prowadzonych dla członków OSP przez Państwową Straż Pożarną (art. 34 i art. 35 ustawy o ochronie przeciwpożarowej).

Ustawodawca intencjonalnie ponad „wyposażenie, utrzymanie, wyszkolenie” zawarł w przepisie również nieostre pojęcie „gotowości bojowej” które nie ma sztywno ustalonych granic, a jedynie wytycza pewien kierunek, który powinna obrać osoba interpretująca art. 32 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Sam prawodawca nie określił katalogu zamkniętego spraw/rzeczy, które mieszczą się w analizowanym zwrocie. Uczynił to ze względu na niemożność określenia w ustawie wszelkich spraw/rzeczy, które są niezbędne i konieczne by OSP mogła prawidłowo funkcjonować i prowadzić działania, które stanowią istotę jej bytu.

Wydatkując środki z budżetu gminy, na sprawę/rzecz, która nie mieści się w definicji „wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia” należy zadać sobie pytanie czy jest ona niezbędna dla dalszego funkcjonowania OSP? Czy bez danego wydatku OSP będzie mogła dalej funkcjonować, czy brak finansowania zablokuje lub znacznie utrudni działanie OSP, a tym samym przekreśli możliwość spełnienia celu dla jakiego została powołana?

Przy udzielaniu odpowiedzi na powyższe pytania należy pamiętać o celu istnienia OSP oraz jej charakterze. OSP zgodnie z art. 15 ustawy o ochronie przeciwpożarowej jest jedną z jednostek ochrony przeciwpożarowej. Zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy o ochronie przeciwpożarowej ochotnicza straż pożarna jest jednostką umundurowaną, wyposażoną w specjalistyczny sprzęt. Do zadań ochotniczych straży pożarnych należy w szczególności:

- 1) walka z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami;
- 2) organizowanie przedsięwzięć służących krzewieniu sportu i kultury fizycznej pozwalających na rozwinięcie sprawności wykorzystywanej w działaniach ratowniczych;
- 3) organizowanie przedsięwzięć oświatowo-kulturalnych propagujących wiedzę i umiejętności w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- 4) upowszechnianie i wspieranie form współdziałania między lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- 5) propagowanie zasad udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wyniku pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Jeżeli zagłębić się w analizę zwrotu „gotowość bojowa” należy w pierwszej kolejności odnieść się do racjonalności ustawodawcy. Wydatki związane z gotowością bojową nie mieszczą się w ramach „wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia”, jednakże pozwalają na sprawne działanie OSP oraz wypełnianie celów dla jakich została powołana. Każdy taki przypadek należy rozpatrzyć indywidualnie, skoro ustawodawca pozostawił pewną swobodę w finansowaniu OSP poprzez umieszczenie w przepisie sformułowania „gotowość bojowa” to nie należy jej ograniczać zamkniętym katalogiem.

Można jedynie przytoczyć przykład wydatku, który jest kwalifikowany jako poniesiony na rzecz zapewnienia gotowości bojowej OSP. Pojazd pożarniczy jest niezbędny dla sprawnego funkcjonowania OSP? Bez pojazdu OSP nie jest w stanie wypełniać właściwie zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Przepisy szczególne stawiają specjalne wymagania dla pojazdu pożarniczego bez spełnienia, których nie mógłby on być wykorzystany w akcji. Przykładem takim jest art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity: Dz. U. 2019 r. poz. 2214 z póź. zm.), który stanowi, że ubezpieczeniem obowiązkowym jest ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów. Bez wymaganego ubezpieczenia nie jest możliwe wykorzystanie pojazdu pożarniczego zgodnie z jego przeznaczeniem.

Cykliczne przeglądy pojazdu oraz jego naprawy są niezbędne dla zapewnienia jego ciągłej i nieprzerwanej sprawności pojazdu co zapewnia gotowość bojową OSP. Wiąże się z tym obowiązek należytego dbania o ten sprzęt. Zapewnić może to osoba (osoby), która na bieżąco dba o ten sprzęt. Przygotowaniem do tego legitymują się zwykle kierowcy posiadający „zawodowe” prawa jazdy. Stąd też bardzo częste łączenie funkcji kierowcy i konserwatora sprzętu przeciwpożarowego.

Z pewnością w ramach „gotowości bojowej” mieszczą się sprawy/rzeczy, które są niezbędne dla sprawnego i prawidłowego funkcjonowania OSP, które pozwalają spełniać jej cele, jednocześnie będące powiązane z jej standardowym

funkcjonowaniem i mieszczące się w granicach działalności dla jakich istnieje OSP.

Obowiązki jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej wynikają także z treści art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. z dnia 6 kwietnia 2020 r. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), które zaliczone zostały do zadań użyteczności publicznej gminy (art. 9 ust. 4 ustawy).

Z powyższymi przepisami powiązane są normy dotyczące sposobów finansowania przedsięwzięć ze środków publicznych. Zastosowanie tu mają przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), a to z uwagi na treść jej art. 219 ust. 2, art. 218 i art. 221.

W konkluzji do powyższych rozważań należy stwierdzić, że zadania przewidziane w art. 29 i art. 32 ust. 2-3 ustawy o ochronie przeciwpożarowej Gmina (na terenie której ma siedzibę dana OSP) finansuje OSP bezpośrednio w oparciu o przepisy tejże ustawy, zaś cele wykraczające poza koszty funkcjonowania OSP określone w ustawie o ochronie przeciwpożarowej mogą być finansowane przez Gminę w trybie art. 219 ust. 2, bądź art. 218 ustawy o finansach publicznych, oczywiście z zachowaniem wszelkich przewidzianych prawem warunków.

Zapis art. 32 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej daje szerokie pole swobody interpretacyjnej w zakresie sposobu finansowania zapewnienia tej gotowości. Pozwala w ramach tej normy na zatrudnienie przez gminy kierowców (kierowców-konserwatorów) OSP spośród członków danej jednostki.

Należy przy tym wskazać, że odwołanie się przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku w uchwale z dnia 23 stycznia 2020 r. do uregulowania zawartego w art. 14 ust. 5 ustawy o ochronie przeciwpożarowej jest chybione, ponieważ w żadnym wypadku przepis ten nie może mieć zastosowania do problematyki zatrudniania kierowców w OSP przez gminę.

Należy także wskazać, że cytowany w uchwale wyrok Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 14 kwietnia 2014 r., sygn. akt VI U 405/13, zawiera jednostkowy przejaw poglądu przedstawiciela orzecznictwa, odmienny od powszechnie przyjmowanego przez judykaturę. Nie można przyjąć go jako miarodajnego.

Akceptowanie możliwości prawnej zatrudniania kierowców OSP przez gminy wynika chociażby z przykładowo cytowanych tu orzeczeń: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2009 r., I UK 351/08 (*dotyczy wyłącznie zatrudnienia konserwatora sprzętu OSP*); wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 kwietnia 2016 r., III AUa 1154/15; wyrok Sądu Okręgowego w Ostrołęce - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 maja 2018 r., III U 68/18; wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach - III Wydział Cywilny Odwoławczy z dnia 9 listopada 2017 r., III Ca 1228/17; wyrok Sądu Okręgowego w Radomiu - VI

Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 października 2016 r., VI U 1460/15; wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 4 września 2014 r., IV U 156/13; wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 1 kwietnia 2014 r., VII Pa 59/14; wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 8 stycznia 2014 r., V Pa 132/13.

Z wielką mocą należy wskazać, że także legislatura opowiada się za możliwością prawną zatrudniania kierowców (kierowców-konserwatorów) OSP przez gminy.

1 stycznia 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1831), która m.in. w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników dodała art. 5b o treści:

„1. Rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, z późn. zm.), lub powołania do rady nadzorczej, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, lub pełnienia funkcji w radzie nadzorczej, pomimo objęcia go z tego tytułu innym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przychód osiągnany z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej połowie minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów.

2. Rolnik lub domownik, o którym mowa w ust. 1, może w każdym czasie odstąpić od ubezpieczenia, składając w Kasie oświadczenie o odstąpieniu od tego ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym to oświadczenie zostało złożone w Kasie.”

Rolnicy i domownicy, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano decyzję o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w związku z objęciem ich ubezpieczeniami na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, mogą złożyć w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wnioski o objęcie ich tym ubezpieczeniem w okresie, którego dotyczy decyzja, o ile spełniali w okresie objętym wnioskiem warunki określone w art. 5b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Wniosek ten musiał być złożony w ciągu 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy, czyli do końca czerwca 2014 r.

To uregulowanie prawne zostało wprowadzone przede wszystkim w związku z utratą ubezpieczenia rolniczego przez rolników, którzy mieli zawarte umowy zlecenia z gminami, a dotyczyło to kierowców OSP i sołtysów. Fakt ten jednoznacznie wynika z treści uzasadnienia projektu ustawy (druk sejmowy nr 2242 z 2014 r.).

Przyczyna wystąpienia z niniejszym pismem

Wystąpienie ZOSP RP w niniejszej sprawie jest konsekwencją uregulowań statutowych naszego Stowarzyszenia. Zgodnie z § 8 pkt 2 statutu celami Związku jest m.in. rzecznictwo i reprezentowanie członków Związku (czyli OSP) wobec organów administracji publicznej oraz udzielanie im pomocy w realizacji zadań statutowych.

Niestety nie ma innej drogi prawnej niż przyjęta w niniejszym piśmie. Zgodnie z utrwalonymi poglądami judykatury i doktryny, na uchwałę kolegium regionalnej izby obrachunkowej w przedmiocie rozpatrzenia zastrzeżeń do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym (art. 25b w zw. z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych) nie przysługuje skarga do sądu administracyjnego (przykładowo: uchwała Składu Siedmiu Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 kwietnia 1999 r., FPS 5/99. PG 1999 nr 6, str. 20, ONSA 1999 nr 3, poz. 78, Prok. i Pr. 1999 nr 9, poz. 49, Biul. Inf. Pr. 2000 nr 1, str. 66, *Legalis*; postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 października 2011 r., II GSK 2111/11; postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 kwietnia 2016 r., II GSK 1174/16; postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 stycznia 2017 r., II GSK 7/17; postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Opolu z dnia 25 kwietnia 2019 r., I SA/Op 108/19; Laszczyk Dariusz, Ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych. Komentarz, Opublikowano: LexisNexis 2014, teza 2 do art. 25b).

Pozostaje jedynie wystąpienie do organu Państwa sprawującego nadzór, w zakresie legalności, nad regionalnymi izbami obrachunkowymi.

Wniosek

Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej stoi na stanowisku, iż istnieją prawne podstawy do zatrudniania przez gminy, na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, kierowców (kierowców-konserwatorów) OSP, a koszty z tym związane stanowią koszty zapewnienia gotowości bojowej tych OSP w rozumieniu art. 32 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Prezes Zarządu Głównego
Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP

Waldemar Pawlak

